

Pròleg

JOAQUIM FORN I CHIARIELLO

No puc començar sense agrair els Amics del Montseny per convidar-me a fer el pròleg d'un nou número de les Monografies. Ja en són 35! Gràcies per la vostra feina d'estudi i de divulgació, per ensenyar-nos a conèixer i a estimar aquest ric territori que és el massís del Montseny.

Probablement les meves primeres aproximacions al Montseny, com per a moltes generacions de catalans, són a través de l'excursionisme. Amb els escoltes, amb el meu pare i amb els amics, el Montseny sempre ha estat un objectiu de descoberta i de contacte amb la natura.

Preparant aquest pròleg he recordat algunes anècdotes i vivències que m'agradaria compartir. Jo deuria tenir uns 16 anys, fèiem amb uns amics, la travessa del Montseny. Érem a Riells i no trobàvem el camí que ens havia de dur a Santa Fe. Casualment, quan dubtàvem sobre quina ruta seguir, la primera persona que vam trobar va ser Mn. Pere Ribot que molt amablement ens va indicar amb tota mena de detalls el camí per arribar al nostre destí.

Tampoc em vull oblidar de fer alguna referència familiar que em lliga al Montseny, un oncle del meu pare, Mn. Josep Homar, que va ser rector de la parròquia de La Costa durant més d'una dècada, als anys 20 del segle passat. Un poble que com he pogut llegir en una de les Monografies, en aquell moment comptava amb poc més de 300 habitants.

I evoco també les meves converses amb l'amic Albert Manent, amb la seva prodigiosa memòria m'explicava els seus records, com n'era de feliç malgrat la guerra, malgrat la tragèdia, rememorant la seva infantesa dels dies viscuts a ca l'Herbolari de Viladrau durant la Guerra Civil. Unes vivències que va recollir en el llibre: "Sota els estels de Ca l'Herbolari". Malauradament sempre em quedarà la recança de no haver realitzat junts aquella visita que tantes vegades havíem parlat.

La meva relació amb el Montseny s'intensifica quan aterro a Viladrau de la mà de la meva esposa, ja fa més de 30 anys. Quan amb el meu sogre, Joan Masvidal, entre excursió i excursió o anant a buscar bolets descobreixo nous indrets, fonts, nous paratges desconeguts per a mi fins aleshores. Quan m'explica amb cura i estima la història de la seva família, del poble

i de la seva gent, de tots els qui al llarg de moltes generacions han fet gran i han preservat aquest petit tros del nostre país.

Ell, com molts altres, han estimat la seva terra. L'han sabut conservar i preservar i han transmès aquest amor confiant en les noves generacions. Aquest ha de ser el nostre compromís i és la nostra responsabilitat: fer que els nostres fills i els fills d'aquests també en puguin gaudir, amb el mateix respecte i estimació.

Escric aquestes ratlles des del meu captiveri, a la presó de Lledoners, condemnat per haver fet possible l'1 d'octubre. Pocs dies abans del referèndum recordo que vaig participar en un acte a Viladrau, i recordo també la darrera escapada que hi vaig fer poc després. Sovint donant volts pel pati he tancat els ulls per imaginar-me caminant pel bosc, de la presó estant com enyoro Viladrau!

Deia al començament que estic molt agraït als Amics del Montseny perquè malgrat els ja 28 mesos que sóc a la presó he rebut puntualment les Monografies. Si abans era el senyor Campaña qui me les lliurava en ma quan ens trobàvem al forn de pa o a la plaça, ara heu procurat que algú de la meva família me les fes arribar, a Estremera, a Soto del Real o aquí a Lledoners. Això m'ha permès mantenir viva la presència d'uns paisatges, d'uns pobles i d'una història que formen part de la meva vida. Hi han ajudat, també, les fotografies ampliades que sempre m'acompanyen a la paret de la cel·la, amb les vistes i el paisatge del que gaudia des de casa. Veient-les, molt sovint he evocat els amics, les excursions, les olors, els colors que espero retrobar ben aviat.

No vull acabar sense recordar un poema de Guerau de Liost, el poeta que més ha glossat el Montseny i de qui Bofill i Ferro en destacava: *"Tota la passió dels seus per aquella contrada de fagedes profundes, de penyalars moradencs, de blaves llunyanies, arribava, en Guerau de Liost a resoldre's en pura emoció poètica, en un conjur de paraules noblement, severament harmonioses. La tensió d'aquell amor atàvic a un país, que es transmetia de pares a fills com un tresor i un honor familiar, d'aquella comprensió hereditària per la bellesa d'un país, fou la força que tragué a la llum uns fets de bellesa més indiscutibles de la poesia catalana"*.

El poema que reproduueixo m'ha ajudat a fer volar la imaginació fins i tot en els pitjors moments, quan des de la finestra de la cel·la només veia un paisatge lunar, erm, sense vida i sense cap arbre fins on m'arribava la vista.

He vençut aquesta dura realitat amb l'esperança en el demà, amb la força dels records viscuts i amb la convicció d'un ideal.

El poema diu així:

Mirant el bosc amb persistència
m'esdevé el temps eternitat
i se'm transforma l'existència
en un llarg somni improvisat.
I tot jo quedo obsessionat:
el bosc se'm torna pròpia essència
i de mon jo la consciència
se fon dins l'ample immensitat.
I veig els arbres per dins meu,
i veig les arrels dins la terra,
veig les entranyes de la serra,
veig els cimals sota la neu.
I al fons de tot m'hi veig a mi
guaitant dins meu el bosc lluir.

Gràcies i fins aviat.

Presó de Lledoners, 19 de març de 2020